

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoP/26/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814200543
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814200543.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci starostlivosti súdu o mal. J. O., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, dieťa rodičov Z. O., nar. X.X.XXXX, bytom E. XX, XXX XX S., zast. JUDr. Tomášom Saladiakom, advokátom, so sídlom M. R. Štefánika 171, 093 01 Vranov nad Topľou a matky S. O., nar. XX.X.XXXX, bytom S. č. XX, XXX XX E. nad Y., zast. JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou, so sídlom Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou, v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy styku, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P 21/2014-256 zo dňa 17.9.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Prvostupňový súd zistil, že v prejednávanej veci sa koná o návrhu matky mal. dieťaťa, ktorá sa domáha zmeny úpravy styku otca s mal. J. O., nar. X.X.XXXX. Pôvodne bolo stretávanie s dieťaťom upravené každú páru sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 16.00 hod. v mieste bydliska matky za jej prítomnosti.

Otec maloletej dňa 17.8.2015 na prvostupňový súd doručil návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd predbežne zmenil jeho stretávanie s maloletou upravené rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 2P 94/2011-237 zo dňa 3.7.2013 tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletou každú sobotu v mesiaci od 13.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Alternatívne navrhol nariadiť pobyt maloletej v Detskej psychiatickej liečebni, n.o., E., kde bude zároveň prebiehať pod odborným dohľadom a v rozsahu určenom týmto dohľadom styk otca s maloletou na dobu 3 mesiace.

Otec svoj návrh odôvodnil tým, že pri stretnutiach s dcérou sa opakovane stáva, že otcovi dieťa pod dozorom matky nadáva, odmieta sa s ním rozprávať a pľuje na neho. Veci, ktoré jej prinesie, hádže okamžite do koša. Matkou nie je usmerňovaná, že takéto správanie nie je správne, naopak, dcéru v tomto konaní podporuje nielen jej vlastná matka, ale aj zvyšná rodina, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a kde má prebiehať súdom určený styk. Styk s dcérou prebieha výlučne vo vnútri domu, v obývačke, za prítomnosti rodinných príslušníkov. Dcéru vedú k odmietavému postojom k otcovi, ale aj k zvyšku jeho rodiny. Dcéra ich prakticky nepozná, identifikuje sa s matkiným negatívnym postojom voči otcovi a preto si nemohla vytvoriť pozitívnu väzbu k jeho rodine a ani jeho rodina k jeho dcére. Matka sa domáha zákazu styku dcéry s otcom pre údajný strach dcéry z otca, jej odmietavý postoj a z toho vyplývajúce problémy psychického charakteru. Tieto ale neboli prekážkou pre absolvovanie tohtoročnej letnej dovolenky. Postup matky je nepochopiteľný, keď dieťa musí navštevovať psychológa, lebo má zo svojho okolia strach, no na druhej strane je dostatočne zdravá na stretávanie sa s absolútne cudzími ľuďmi a cestovanie po dovolenkách.

Dcéra sa podľa posledného vypracovaného znaleckého posudku MUDr. M. nekriticky identifikuje s názormi matky na otca, čo nie je prejavom jej slobodnej vôle. Takéto správanie môže byť nebezpečné, naruší sa sebadôvera dieťaťa a v budúcnosti môže zdeformovať jadro jeho vlastnej osobnosti. Styk otca s dieťaťom v mieste bydliska matky, kde žijú ďalší rodinní príslušníci, je nekvalitný a devalvujúci a prispieva k udržaniu psychických ťažkostí dcéry a prehľbuje jej odcudzenie k otcovi. Otcovi záleží na tom, aby sa dcéra pri ňom uvoľnila, prejavila radosť, vytvorila si citový vzťah. Bol by rád, keby chodili na prechádzky a stretávali sa s inými deťmi, aby vedela, že ju otec má rád. Pri súčasnej podobe stretávania za prítomnosti rodiny, v jednej izbe, to nikdy nebude možné. Konaním matky sa tak naďalej prehľbuje odcudzenie maloletej otcovi, pričom doterajšie dokazovanie poukázalo aj na nesprávny postoj matky k výchove dieťaťa. Otcovi, ale aj dcére hrozí bezprostredná ujma, ktorú nezvráti ani prípadné priaznivé rozhodnutie súdu vo veci samej. Matka odmietla odporúčania znalkyne, pretože si to dcéra neželá.

Prvostupňový súd zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 24.8.2015 zistil, že matka navrhuje zakázať styk otca s dieťaťom, pretože dieťa potrebuje duševný pokoj, čo odporúča aj ošetrujúca psychiatrická a klinická psychologička dieťaťa. Pokiaľ dieťa povyrastie, duševne bude stabilizované a prehodnotí svoj postoj k otcovi, potom sa môže opäť nadviazať jej kontakt s otcom. Dieťa je sledované u detskej psychiatricky MUDr. V.. Matka v priebehu sedenia u psychoterapeuta PhDr. P. uviedla, že nie je pravdou, aby sa dieťa hralo s otcom a správalo sa voči nemu spontánne, závery Psychosociálneho centra, s.r.o. K. tak je podľa nej možné považovať ako tvrdenie proti tvrdeniu. Maloleté dieťa bolo v doprovide matky na oddelení mlieka, na otázky odpovedalo jednoslovné áno / nie a vo svojich odpovediach sa uisťovalo u matky. Dieťa v školskom roku 2015 pokračuje v predškolskej príprave v MŠ E. nad Y., pretože má odklad povinnej školskej dochádzky. Kolízny opatrovník nepovažuje za vhodné, aby u dieťaťa sa priamo zisťoval vzťah k otcovi. Pokiaľ sa mal realizovať styk otca bez prítomnosti matky podľa odporúčania psychosociálneho centra, kolízny opatrovník bol toho názoru, že tento výkon by vzhľadom na hostilitu dieťaťa voči otcovi, aj keď ju dieťa nevie odôvodniť, a naviazanosť dieťaťa na matku, identifikovanie sa s ňou a naďalej narušené vzťahy medzi rodičmi, nebol by takýto styk realizovateľný bez zapojenia odbornej psychologičkej pomoci.

Z lekárskej správy detskej psychiatricky MUDr. Y. V. zo dňa 12.5.2015 vyplýva, že táto odporučila na prechodnú dobu kontakt otca s maloletým dieťaťom prerušiť, pretože otec nemôže mať radosť z toho, že svojmu tak veľmi milovanému dieťaťu robí zle. Dieťa vníma celú atmosféru stretnutí, vníma nátlak, kontakt s otcom nikdy nemala srdečný, s otcom nikdy nevyrastala, nepozná ho tak, aby sa z neho a na neho tešila. Vo vyššom veku, ak by tlak ustal, by mala aj spontánny záujem spoznať svojho otca.

Zo záverov znaleckého posudku MUDr. H. M. č. 1/2015 vyplýva, že citová väzba maloletej J. k svojmu otcovi je v súčasnosti negatívna. Dcéra kategoricky odmieta svojho otca bez vysvetlenia, prečo otca nechce. Možno predpokladať, že matka svojim priamym aj nepriamym správaním, svojimi výrokmi pred dcérou na adresu otca dieťaťa popudzuje dieťa proti biologickému otcovi. Matka svojim správaním prehľbuje odcudzenie dcéry k otcovi a dieťa vo vzťahu k otcovi nereaguje spontánne. Rodičia vzájomne nekooperujú. Bolo by vhodné, aby tieto negatívne emócie medzi rodičmi eliminovali pod dohľadom psychoterapeuta. Znalkyňa odporučila, aby styk maloletej od začiatku prebiehal v ambulancii psychoterapeuta za prítomnosti matky a neskôr po predchádzajúcom súhlase psychoterapeuta môže prebiehať styk otca s maloletým dieťaťom aj mimo ambulancie na neutrálnom mieste.

Prvostupňový súd návrh otca na vydanie predbežného opatrenia posúdil podľa § 102 ods. 1 O.s.p. a § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Konštatoval, že na vydanie predbežného opatrenia sa predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva, nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Prvostupňový súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nie je daný dôvod na nariadenie predbežného opatrenia podľa návrhu otca maloletého dieťaťa a ani alternatívne na nariadenie výchovného opatrenia. Dieťa nemá k otcovi vytvorený pozitívny citový vzťah, styk otca s maloletou bez prítomnosti matky by už za daného stavu, kedy maloleté dieťa je úplne identifikované s matkou, ako aj vzhľadom na vážne narušené vzťahy medzi rodičmi, nemohol byť realizovaný bez odbornej psychologičkej asistencie. Aj zo záverov správy PhDr. D. P. je zrejmé, že odporučil iba zväziť stretávanie maloletej s otcom bez prítomnosti matky. Prvoradý je však vždy záujem maloletého dieťaťa. Závery znaleckého posudku MUDr. M. naopak vychádzajú z toho, že spočiatku je potrebné realizovať styk otca s maloletým dieťaťom v ambulancii psychoterapeuta a až následne znalkyňa odporučila, aby sa otec

s dieťaťom stretával mimo ambulancie na neutrálnom mieste. V súčasnosti však prítomnosť matky na styku je žiaduca a nevyhnutá práve vzhľadom na odmietavý postoj dieťaťa k otcovi.

Prvostupňový súd dodal, že rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone. Je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Je na rodičoch, aby maloletému dieťaťu zabezpečili bezkonfliktné a stabilné výchovné prostredie a úlohou matky, ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti je vytvoriť priaznivé podmienky na uskutočnenie styku otca s maloletou. Prvostupňový súd zdôraznil, že zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemá prejudikovať rozhodnutie vo veci samej, ktoré môže byť po úplnom zistení skutkového stavu a zhodnotení vplyvu tejto dočasnej úpravy na psychický stav maloletej úplne odlišné od úpravy styku, ktorá sa aktuálne realizuje.

Prvostupňový súd nezistil ani dôvody na nariadenie výchovného opatrenia. Bude potrebné na takéto riešenie doplniť dokazovanie odstránením rozporov vo vyjadreniach odborníkov z oblasti detskej psychológie a určiť najvhodnejší postup, ktorý čo najmenej ohrozí vývin maloletej a zároveň vytvorí predpoklady pre budovanie pozitívneho citového vzťahu medzi otcom a dieťaťom. Iba tak bude môcť súd rozhodnúť o optimálnej úprave styku nevytvárajúcej rozpor so záujmom maloletého dieťaťa. Necitlivý zásah do úpravy styku s maloletou by mohol zhoršiť už aj tak negatívny postoj maloletej J. k svojmu otcovi.

Keďže otec neosvedčil naliehavosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pri rešpektovaní odporúčaní odborníkov a kolízneho opatrovníka, prvostupňový súd návrh ako nedôvodný zamietol.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec maloletého dieťaťa, ktorý žiadal, aby odvolací súd jeho návrhu vyhovel. Uviedol, že vec súd nesprávne právne posúdil a navyše rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné. Namietal, že styk s dieťaťom v mieste bydliska matky, kde žijú aj ďalší príslušníci domácnosti nekvalitný a devalvujúci a prispieva k udržiavaniu psychických ťažkostí dcéry a prehĺbuje sa odcudzenie otca k dieťaťu. Dieťa sa pri hrách neuvoľní, neprejavuje radosť a nevytvára si pozitívny citový vzťah k otcovi. Otec chce s dieťaťom chodiť na prechádzky, stretávať sa s inými deťmi, aby dcéra vedela, že otec ju má rád. Styk v uzatvorenom rodinnom dome za prítomnosti rodiny v jednej izbe nie je vyhovujúcim a spôsobuje odcudzenie dieťaťa k otcovi. Matka má snahu úplne otca vynechať zo života dieťaťa. Poukázal na závery lekárskej správy MUDr. V., ktoré závery spochybnil. Uviedol, že matka nerešpektuje ani odporúčania súdu a odmieta spoluprácu s psychoterapeutom PhDr. P.. Matka preukazuje, že nebude rešpektovať nikoho, okrem seba samej a nahrádza dokonca aj znaleckú činnosť odborníkov. Do rozhodnutia súdu vo veci samej, prípadne do realizácie a odporúčania znalkyne MUDr. M., je možné predpokladať, že situácia sa podstatne nezmení, pretože matka odmieta akékoľvek odporúčania a nerešpektuje žiadne dohody. Preto je namieste minimálne predbežne styk s dieťaťom otcovi upraviť v prítomnosti psychoterapeuta za prítomnosti matky napríklad každý piatok v čase od 12.30 hod. do 16.00 hod. až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Alternatívne navrhoval dieťa umiestniť v detskej psychiatrickej liečebni E., kde by mohol sa zúčastňovať na styku s dieťaťom pod odborným dohľadom.

Namietal, že matka dieťaťa nerešpektuje jeho právo aktívne sa podieľať na výchove dieťaťa a je otázke, do akej miery rešpektuje záujmy mal. J..

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletého dieťaťa, ktorá navrhla uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť a odvolanie otca zamietnuť.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie otca maloletého dieťaťa nie je dôvodné.

Prvostupňový súd dostatočne pre účely rozhodnutia o návrhu na vydanie predbežného opatrenia zistil skutkový stav, správne vec právne posúdil a správne vo veci aj rozhodol. Prvostupňový súd vychádzal pri svojom právnom hodnotení z ust. § 102 ods. 1 O.s.p. s použitím ust. § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Bolo zistené, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zo strany otca maloletého dieťaťa bol podaný

(opätovne) v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, v konaní vo veci samej.

Doposiaľ existuje úprava rodičovských práv a povinností k maloletej J. uvedená v rozvodovom rozsudku, ktorý vydal Okresný súd Svidník pod sp. zn. 6P 1/2010-26, ktorý sa stal právoplatným dňa 22.4.2010, kde dieťa bolo zverené na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke, ktorá je oprávnená dieťa aj zastupovať. Otcovi bolo stanovené výživné vo výške 80 eur. V rozvodovom rozsudku bol upravený aj styk otca s dieťaťom, ktorý však bol rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 2P 94/2011-237, ktorý rozsudok sa stal právoplatným dňa 10.7.2013 zmenený tak, že bola schválená rodičovská dohoda o zmene úpravy styku otca s maloletým dieťaťom tak, že otec sa bude stýkať s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. a to v období od júla do septembra 2013 v bydlisku matky a za prítomnosti matky, v období od októbra do decembra 2013 v bydlisku matky bez prítomnosti matky, v mesiacoch január až marec 2014 v bydlisku otca. Od 1.4.2014 bol upravený styk otca s dieťaťom tak, že sa bude stretávať každý párný víkend od soboty od 15 hod. do nedele do 10.30 hod.

Keďže tento styk nebol, vzhľadom na pomery medzi účastníkmi konania realizovateľný, matka maloleteho dieťaťa požiadala Okresný súd Vranov nad Topľou o zmenu tejto úpravy formou predbežného opatrenia. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P 377/2013-32 zo dňa 17.12.2013, ktorý sa stal právoplatným dňa 15.1.2014, bolo predbežne zmenený pôvodný rozsudok Okresného súdu Svidník tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou J. každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 17.00 hod. v mieste trvalého bydliska matky za jej prítomnosti.

V súčasnej dobe sa styk otca s mal. J. realizuje na základe tohto predbežného opatrenia. Otec maloletej požiadala o zmenu styku návrhom dňa 22.4.2015 na Okresný súd Vranov nad Topľou, ktorý návrh bol uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P 21/2014-190 zo dňa 21.5.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoP/16/2015-221 zo dňa 15.7.2015 zamietnutý.

Od tohto rozhodnutia o zamietnutí návrhu otca na vydanie predbežného opatrenia na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom až doposiaľ nedošlo k žiadnej zmene pomerov účastníkov konania. Podľa záznamov v prvostupňovom spise sa styk otca s maloletým dieťaťom realizuje podľa modelu, ktorý vyplýva z predbežného opatrenia Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P 377/2013-32. Je pravdou, že úprava tohto styku a vôbec realizácia tohto styku je medzi rodičmi konfliktná, dieťa z tohto styku nemá radosť a takto realizovaný styk zatiaľ neplní účel a neuspokojuje potreby ani rodičov a ani maloleteho dieťaťa. Je pravdou, že podstatným problémom v tomto vzťahu je nekooperácia rodičov na vylepšení vzájomného vzťahu, ale aj to, že medzi rodičmi sústavne dochádza ku konfliktným situáciám, ktoré sú stresujúce nielen pre nich, ale aj vo vzťahu k maloleteho dieťaťu. Dieťa je ovplyvňované matkou, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a prostredím, v ktorom vyrastá, ktoré prostredie nie je pozitívne naklonené otcovi maloleteho dieťaťa.

Prvostupňový súd aj napriek týmto okolnostiam však o návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhodol správne, pretože otec neosvedčil potrebu zmeny úpravy tohto styku. Prvostupňový súd pri rozhodovaní vychádzal z najlepšieho záujmu maloleteho dieťaťa. Obaja rodičia počas konania o veci samej sústavne navrhujú meniť existujúci model úpravy styku otca s dieťaťom, aj keď prvostupňový súd vo veci samej koná. Je veľmi náročné hľadať čo najlepší model úpravy styku otca s maloletým dieťaťom už aj vzhľadom na veľmi konfliktnú situáciu medzi všetkými zúčastnenými osobami a dokonca aj na protichodné stanoviská odborníkov.

Prvostupňový súd správne rozhodol, keď návrh otca na zmenu úpravy styku zamietol. Za situácie, ktorá medzi účastníkmi konania existuje, nie je žiaden dôvod na krátkodobé (do rozhodnutia súdu o veci samej) zmeny existujúcej úpravy styku otca s dieťaťom naviac, keď styk otca s dieťaťom bol realizovaný na základe viacerých predchádzajúcich rozhodnutí a ani v jednom prípade výsledky, resp. charakter styku otca s dieťaťom nebol pozitívny. Naposledy upravený styk Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 2P 94/2011-237 sa vôbec nerealizoval, úprava tohto styku ostala nenaplnená a vtedy bolo namieste tak, ako to rozhodol predbežným opatrením Okresný súd Vranov nad Topľou, upraviť styk zhruba do pôvodného modelu, kedy otec sa bude stýkať s dieťaťom v mieste bydliska matky každú párnú sobotu v obmedzenom čase troch hodín. Zatiaľ sa javí takto upravený styk predbežným opatrením Okresného súdu Vranov nad Topľou pod č.k. 8P 377/2013-32 za optimálny, aj keď nie celkom vyhovujúci účastníkom konania. Je však potrebné vzhľadom na to, aké informácie vyplývajú z obsahu spisového materiálu

konštatovať, že akákoľvek ďalšia dispozícia s úpravou styku autoritatívnym rozhodnutím súdu môže ešte viac zhoršiť existujúci negatívny stav medzi účastníkmi konania a aj narušený zdravotný stav maloletého dieťaťa. Novým rozhodnutím o predbežnom opatrení aj tak, ako to chcel otec maloletého dieťaťa v návrhu, o ktorom rozhodoval prvostupňový súd, by sa vstúpilo aj keď nie do celkom vyhovujúceho, ale predsa len stabilného stereotypu realizácie styku otca s dieťaťom, čo by mohlo mať vplyv na psychický vývoj dieťaťa.

Je potrebné prihliadnuť aj na to, že konečná úprava styku otca s dieťaťom tak, ako bude rozhodnutá prvostupňovým súdom vo veci samej, nemusí byť totožná s navrhovanou úpravou styku otca s maloletým dieťaťom v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, čím by došlo k opätovným zmenám v úprave styku otca s maloletou J. a každý ďalšia opätovná zmena by mohla len negatívne pôsobiť na aj tak zlé vzťahy medzi účastníkmi konania a na zdravotný stav maloletej J.. Každá zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktorú navrhujú rodičia vo forme predbežného opatrenia nie je v najlepšom záujme ich dieťaťa a neprospieva ani urýchlenému rozhodnutiu vo veci samej.

Preto prvostupňový súd správne vo veci rozhodol a odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.